

W najnowszym numerze Pisma Samorządu Terytorialnego WSPÓLNOTA, m.in.:

Ranking – opieka żłobkowa w 2024 roku. Polska nadrabia zaległości w opiece nad małymi dziećmi, ale tempo zmian jest nierówne. Przygotowaliśmy ranking, pokazujący odsetek dzieci w wieku 0–3 lat korzystających z instytucjonalnej opieki we wszystkich miastach i gminach w Polsce.

Ile zarabia żona wójta? Stanowisko Związku Miast Polskich dotyczące reformy systemu oświadczeń majątkowych wywołało burzliwą debatę i falę krytyki. Jednomyślności w tej sprawie nie ma – nie tylko w środowisku, ale również w samym związku. Zebraliśmy i publikujemy opinie samorządowców.

Aleksander Miszański dostał czerwoną kartkę. Kraków stracił prezydenta w referendum lokalnym. Rozmawialiśmy z mieszkańcami Krakowa, dlaczego postanowili zagłosować za jego odwołaniem. Odpowiedzi mogą zaskakiwać.

Sztuczna inteligencja w administracji samorządowej. W pierwszym artykule z cyklu poświęconego sztucznej inteligencji omawiamy, gdzie AI już się pojawiła w administracji lokalnej, jakie ryzyka niesie jej niekontrolowane stosowanie i dlaczego samorządy powinny jak najszybciej wdrożyć zasady odpowiedzialnego AI governance. Piszą o tym Krzysztof Krakowski (Akademia Mazowiecka w Płocku) i Marcin Chudek (www.konceptai.pl).

AI w urzędach – brakuje zasad i jawności. Raport Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska pokazuje, że urzędy często nie wiedzą, jak kwalifikować używane narzędzia i nie mają wewnętrznych zasad korzystania z AI.

TK nie zbada skargi na zmianę granic. Trybunał Konstytucyjny umorzył postępowanie z wniosku Rady Miejskiej Mielna w sprawie zmiany granic gmin. Uznał, że zarzuty samorządu w istocie wymagałyby ponownej oceny faktów, a nie kontroli norm prawnych.

Transkrypcje małżeństw jedнопłciowych. USC zaczynają mierzyć się z wnioskami o transkrypcję zagranicznych aktów małżeństwa par tej samej płci.

Chcemy, żeby energia powstawała i zostawała w mieście. Oczyszczalnia już dziś niemal sama pokrywa swoje zapotrzebowanie na energię. Teraz inwestujemy w kolejne projekty: biogazownię, piece na biomasę i system odzysku ciepła odpadowego. O rozwoju OZE i sposobach finansowania takich inwestycji mówi w dużym wywiadzie burmistrz Sierpca Jarosław Perzyński.

MSWiA: Straż miejska może wejść do domu na kontrolę pieca. Strażnicy mogą kontrolować domowe paleniska także w częściach mieszkalnych budynków, a właściciel nieruchomości ma obowiązek umożliwić przeprowadzenie kontroli – wynika z odpowiedzi MSWiA na interpelację poselską.

Oplata za odpady w nieruchomościach mieszanych. Samo zarejestrowanie prowadzenia działalności gospodarczej na posesji, na której znajduje się część mieszkalna, nie przesądza o obowiązku ponoszenia dodatkowej opłaty za odpady – tłumaczy Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Regiony o ustawie o zrównoważonym rozwoju miast. Związek Województw RP zarzuca autorom projektu marginalizowanie roli województw oraz osłabianie mechanizmów koordynacji polityki rozwoju. Apeluje o gruntowną zmianę proponowanych rozwiązań.

W czasie wojny urząd gminy nie przestaje działać. Jak przygotować samorządy do funkcjonowania w sytuacjach kryzysowych? Na to pytanie odpowiedzi szukano na konferencji „Silna Gmina! Silna Polska!” w Legionowie.

Gmina na pierwszej linii kryzysu. To samorządowcy są najbliżej mieszkańców i to na nich spoczywa odpowiedzialność za organizację bezpieczeństwa lokalnych społeczności – przekonuje w rozmowie ze „Wspólnotą” gen. prof. Bogusław Pacek.

Miasta muszą być gotowe na atak. II Ogólnopolski Kongres i Forum Samorządowe „Bezpieczna Polska i Obywatele. Nowy System Obrony Cywilnej w Polsce”, który odbył się w Krakowie, to była ogromna dawka wiedzy niezbędnej każdemu samorządowcowi.

Alarmowanie i komunikacja w sytuacjach kryzysowych. W sytuacji zagrożenia – powodzi, pożaru, awarii chemicznej, konfliktu zbrojnego – o życiu mieszkańców decydują pierwsze minuty i godziny. Dlatego skuteczne alarmowanie, ostrzeganie i komunikacja to fundament systemu ochrony ludności. Jak go zbudować, pisze Rafał Cetnarowski, ekspert Safety Project.

Koniec błędzenia po korytarzach – system ochrony zdrowia mógłby wreszcie działać dla ludzi. Nie kolejna reforma. Potrzebna jest rewolucja myślenia o tym, czym jest zdrowie i kto naprawdę jest w centrum systemu – piszą Rudolf Borusiewicz, dyrektor Biura Związku Powiatów Polskich oraz Rafał Rudka, redaktor naczelny Dziennika Warto Wiedzieć.

Nowe zasady powierzania UOIG. Od 8 stycznia 2026 r. obowiązuje decyzja Komisji (UE) 2025/2630, która zmieniła zasady udzielania rekompensaty przedsiębiorstwom wykonującym usługi w ogólnym interesie gospodarczym. Co to oznacza dla samorządów?

Strategia rozwoju ponadlokalnego bez publikacji. Uchwała aktualizująca strategię rozwoju ponadlokalnego nie ma charakteru aktu prawa miejscowego, jeżeli nie ustanawia norm generalnych i abstrakcyjnych – przypomniał wojewoda świętokrzyski w rozstrzygnięciu nadzorczym.

Zaświadczenie o samodzielności mieszkania znajdującego się w piwnicy. Lokal położony w przyziemiu budynku nie zawsze może zostać uznany za samodzielny lokal mieszkalny – stwierdził Naczelny Sąd Administracyjny w ważnym wyroku.

Czy warto stosować prawo zamówień publicznych poniżej progu? Dobrowolne stosowanie prawa zamówień publicznych do zamówień poniżej 170 tys. zł bywa postrzegane jako przejaw ostrożności. W praktyce może jednak prowadzić do zaskakujących skutków – pisze Michał Walczewski, prawnik, administratywista.

Profesjonalizacja zamówień publicznych to obowiązek organizacyjny JST. Jakie kompetencje są potrzebne na poszczególnych etapach procesu zakupowego? Kto w instytucji rzeczywiście ponosi za ten proces odpowiedzialność? ProcurCompEU to narzędzie porządkowania ról, oceny kompetencji i planowania rozwoju instytucji zamawiającej.

Jak mierzyć efekty strategii rozwoju gmin? Opisują ambitne cele i kierunki działań, ale znacznie rzadziej pokazują, jak mierzyć ich rzeczywiste efekty. Problemem gminnych strategii jest nie tylko dobór wskaźników, lecz także brak aktualnych danych oraz niedostatecznie rozwinięte systemy ewaluacji.

Reforma odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli. MEN przygotowuje nowelizację Karty Nauczyciela, która ma usprawnić postępowania wyjaśniające i dyscyplinarne wobec nauczycieli. Co się w niej znajduje?

Próba uporządkowania mieszkalnictwa społecznego. Rząd szykuje ustawę o społecznych zasobach mieszkaniowych oraz o wsparciu inwestycji mieszkaniowych. Chce uporządkować rozproszone przepisy i zwiększyć skuteczność finansowania mieszkań dla osób o niskich dochodach.

Słodkie napoje wracają do szkół tylnymi drzwiami? Ministerstwo Zdrowia odpiera zarzuty i zapowiada zaostrzenie kontroli. Problemem mają być nie przepisy, lecz próby ich obchodzenia przez producentów i brak skutecznego nadzoru nad szkolnymi sklepikami.

Władza i sprawiedliwość. W Warszawie, przy ulicy Świętojerskiej, rusza budowa siedzib Sejmiku Województwa Mazowieckiego i Sądu Apelacyjnego. Pokazujemy, jak będzie wyglądał nowy obiekt.

Nowy urząd: trzynaście lat, trzy etapy. Pod koniec kwietnia w gminie Dzwola (woj. lubelskie) uroczyste otwarto nową siedzibę urzędu gminy. Budowa trwała od 2013 roku.

Zamawiając prenumeratę „Wspólnoty” otrzymują Państwo:

- kompleksowy przegląd najważniejszych zagadnień w jednym miejscu,
- bezpłatny stały dodatek *KURIER PRAWNY*,
- dostęp do ekskluzywnych rankingów,
- bezpłatny dostęp do wydań archiwalnych,
- bezpłatne porady prawne.

Inspirujemy, omawiamy i analizujemy prawo, finanse, gospodarkę JST.

Zachęcamy do dołączenia do naszej wspólnoty. W sposób profesjonalny i innowacyjny wspieramy rozwój naszych lokalnych ojczyzn.

Prenumeratę można zamówić:

- za pomocą formularza wysłanego na adres: *MUNICIPIUM SA, ul. Marynarska 19A, 02-674 Warszawa*
- e-mailowo: handlowy@municipium.com.pl
- online w księgarni: www.wspolnota.org.pl/ksiegarnia